

Apstiprināta: 08.01.2020 (FPS Nr.1 § 1.)

Izmaiņas: 03.02.2021 (FPS Nr.2 § 2.3.)

Latvijas vides aizsardzības fonda darbības koncepcija 2020 – 2021

Budžeta apakšprogramma 21.02.00 “Vides aizsardzības projekti”	1
Budžeta apakšprogramma 21.13.00 “Nozares vides projekti”	9
Kopējā pārvaldība un lēmumu pieņemšana	10

Budžeta apakšprogramma 21.02.00 “Vides aizsardzības projekti”

Laika periodam 2020 – 2021 budžeta apakšprogrammai 21.02.00 “Vides aizsardzības projekti” tiek noteikti 4 stratēģiskie projektu konkursu virzieni un indikatīvais 2 gadu budžeta sadalījums

Stratēģiskais virziens projektu konkursu aktivitātēm	2020	2021	Kopā	%
	milj., EUR			
I Sabiedrības vides apziņas veicināšana medijos	0,5	0,5	1,0	21
II Sabiedrības izpratnes veidošana un līdzdalības veicināšana (akcijas, kampaņas), t.sk. jauniešu iesaiste un jauniešu vides apziņas veicināšanas pasākumi	0,5		0,5	10
III Sugu un biotopu stāvokļa uzlabošanas pasākumi	0,55	0,85	1,4	29
IV Atbalsts vides politikas veidošanai un īstenošanai – datu vākšana un analīze, kapacitātes stiprināšana un demonstrācijas projekti	0,8	0,8	1,6	33
V Atbalsts vides nevalstisko organizāciju darbībai Covid 19 krīzes seku mazināšanai		0,3	0,3	6
Kopā	2,35	2,45	4,8	100
Nacionālas nozīmes projekti	1,0	1,0	2,0	

Stratēģiskās tēmas

Ņemot vērā pieejamo Latvijas vides aizsardzības fonda (turpmāk - Fonds) finansējuma apjomu, kā arī, ņemot vērā vides politikas aktualitātes un prioritātes Latvijā un Eiropas Savienībā, Fonda finansējums prioritāri jāfokusē uz šādas tematikas jautājumiem – stratēģiskajām tēmām:

- 1) **Virzība uz aprites ekonomiku:** iespējas un politikas instrumenti dabas resursu saudzīgai izmantošanai (t.sk. atkritumu apsaimniekošanas jomā), starpsektoru sadarbība u.c.
- 2) **Dabas kapitāls:** izpratnes veidošana par dabu kā kapitālu, ekosistēmu funkcionēšanu un savstarpējo mijiedarbību, izaicinājumi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, tendences Latvijā un pasaulē u.c.
- 3) **Sabiedrības izpratnes veidošana par aktuāliem vides politikas jautājumiem:** uz sabiedrību kopumā vai uz konkrētām mērķgrupām vērsta vides komunikācija, lai skaidrotu vides politikas problēmjaudājumus un izvēlētos risinājumus, piemēram, gaisa piesārņojuma samazināšanai, virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanai, aprobežojumu noteikšanai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas interesēs u.c.

Klimata pārmaiņu jautājumi un rīcība klimata pārmaiņu ierobežošanai un pielāgošanās pasākumi klimata pārmaiņām arī ir viena no tematiskajām prioritātēm gan īstermiņā, gan vidējā termiņā. Tomēr vides komunikācijai par klimata pārmaiņu jautājumiem un iespējamiem sadarbības projektiem tiks izmantots finansējums no Emisijas kvotu izsoļu instrumenta atbilstoši likumā "Par piesārņojumu" noteiktajam deleģējumam un Ministru kabinetā apstiprinātajam informatīvajam ziņojumam par šī instrumenta darbību.

I Sabiedrības vides apziņas veicināšana medijos

Esošā situācija un nākotnes izaicinājumi

Fonds no savas pastāvēšanas pirmsākumiem sabiedrības izglītošanai un informēšanai par vides jautājumiem ir novirzījis būtisku finansējuma daļu. Līdzšinējā stratēģija bija balstīta uz dažādu mērķgrupu un sabiedrības kopumā informēšanu caur plašsaziņas līdzekļiem tiešā veidā par dažādiem aktuāliem vides un dabas aizsardzības, klimata pārmaiņu jautājumiem ar mērķi paaugstināt kopējo vides apziņu. Tomēr jāņem vērā mediju vides izmaiņas, kā arī sabiedrības mediju lietošanas paradumi, ka pēdējos gados tie mainās, tādēļ, Fonda finansējumu nepieciešams koncentrēt uz konkrētākiem mērķauditorijas sasniegšanas veidiem.

Fonda tuvāko 2-5 gadu izaicinājumi mediju finansējuma jomā būs veicināt jaunu, radošu un inovatīvu sabiedrības izglītošanu par vides un dabas aizsardzības problemātiku, izmantojot sabiedrības izmantotos mediju kanālus un komunikācijas platformas, kā arī fokusējot komunikāciju konkrētākām mērķauditorijām.

Būtiskākais finansēšanas perioda (2020 – 2021) mērķis ir Fonda atbalstītā vides komunikācijas saturiska pārorientēšana, to pielāgojot atbilstošajām mērķauditorijām, un atbilstošu komunikācijas kanālu izvēle. Vides komunikācijas mērķtiecīgā attīstīšanā būs nepieciešama partnerība starp satura veidotājiem (vides tematikas ekspertiem) un medijiem.

Fonda atbalstāmo projektu mērķauditorija, atbilstošu mediju un satura formu izvēle

Fonda atbalstāmo mediju projektu izvēlē ir jāvadās no uzrunājamās mērķauditorijas, izvēloties tai atbilstošu mediju formātu un piemērotāko komunikācijas saturu, kas konkrēto auditoriju virza uz videi draudzīgiem paradumiem.

Efektīvai vides tēmu komunikācijas plānošanai, auditorija strukturēta piecās galvenajās grupās:

- **Lietpratēji jeb aktīvisti.** Cilvēki, kuri pārzina vides jautājumus, jau šobrīd ievēro videi draudzīgus paradumus un aktīvi rīkojas saskaņā ar vides interesēm ikdienā. Šī auditorijas daļa ir potenciālie ietekmes līderi, kas uz videi draudzīgu rīcību var virzīt arī citas auditorijas grupas. Lai to panāktu, “lietpratējiem jeb aktīvistiem” būtiska ir tāda komunikācija, kas atbalsta viņu zināšanas, iesaisti vides jautājumu risināšanā un rosina uzņemties līderu lomu.
- **Ieinteresētie.** Par vides jautājumiem zinoši cilvēki, kuru paradumi un rīcība ir videi draudzīga, bet kuriem, iespējams, trūkst atsevišķu zināšanu par vides tēmām. Šai auditorijai svarīga ir redzes lauka un zināšanu paplašināšana.
- **Amatieri.** Vidi atbalstoši un tai draudzīgā dzīvesveidā ieinteresēti cilvēki, entuziasti, kuri pievērš uzmanību vides jautājumiem un kuriem ir liela vēlme rīkoties un iesaistīties, bet šobrīd trūkst zināšanu par vidi un pārliecības par savu kompetenci un iespējām, ko var vairot ar atbilstošu komunikāciju.
- **Nejaušie “garāmgājēji”.** Auditorijas daļa, kas aktīvi neinteresējas par vides jautājumiem, nepievērš tiem mērķtiecīgu uzmanību un neievēro videi draudzīgu rīcību. Viņi, visticamāk, apzinās vides jautājumu svarīgumu, bet nav pietiekami informēti vai motivēti tam pievērst uzmanību un dara to “garāmejojot” – pamanot uzmanību piesaistošu mediju saturu vai tādu saturu, kas attiecas tieši uz viņiem un var lielākā vai mazākā mērā ietekmēt viņu ikdienu. Šai auditorijai svarīga ir informējoša komunikācija, kas skaidro vides jautājumus vieglā, saprotamā un praktiskā veidā.
- **Neieinteresētie.** Auditorijas daļa, kam neinteresē vides jautājumi, kuri nepievērš tiem uzmanību un nevēlas savos paradumos ko mainīt. Šīs auditorijas uzrunāšanai svarīga ir uzmanību piesaistoša komunikācija - “skaļi” virsraksti, vides problēmu draudi vai jebkāds cits saturs, kas pievērš viņu uzmanību vides tēmām.

Katras auditorijas grupas uzrunāšanā komunikācijai ir atšķirīga loma, tiem ir nosakāmi atbilstošākie mediju kanāli un piemērotākās satura formas, kurām ir vislielākais potenciāls sasniegt auditoriju, vadoties no tās vajadzībām un gaidām.

PROFILS	LIETPRATĒJI/ AKTĪVISTI	IEINTERESĒTIE	AMATIERI	NEJAUŠIE “GARĀMGĀJĒJI”	NEIEINTERESĒTIE
IZPRATNE PAR VIDĪ	PĀRZINA UN JAU AKTĪVI RĪKOJAS	ZINA, JAU RĪKOJAS, BET NEPĀRZINA	ZINA NEDAUDZ, BET INTERESĒJAS, GRIB RĪKOTIES, DARA	NEZINA VAI ZINA NEDAUDZ, UN NERĪKOJAS	NEGRIB ZINĀT, NEGRIB RĪKOTIES
KOMUNIKĀCIJAS LOMA	ATBALSTA IESAISTI, LĪDERĪBU	VEICINA PAPILDU ZINĀŠANAS, IESAISTI	IZGLĪTO, IEDROŠINA	INFORMĒ, MOTIVĒ	PIEVĒRŠ UZMANĪBU, IEINTERESE
SATURS	PAPLAŠINĀTS, DETALIZĒTS	PAPLAŠINĀTS, IZGLĪTOJOŠS	VISPĀRĪGS, IZGLĪTOJOŠS, PRAKTISKS	VISPĀRĪGS, INFORMATĪVS, PRAKTISKS	VISPĀRĪGS, INFORMATĪVS, PROBLĒMAS/SEKAS
KANĀLI	INTERNETS	INTERNETS	INTERNETS	INTERNETS	INTERNETS
	NACIONĀLĀ TELEVĪZIJA/RADIO	NACIONĀLĀ TELEVĪZIJA/RADIO	SOCIĀLIE TĪKLI: IETEKMES LĪDERI	SOCIĀLIE TĪKLI: IETEKMES LĪDERI	NACIONĀLĀ TELEVĪZIJA/RADIO
	VIDES RAIDĪJUMI UN IZDEVUMI	NACIONĀLĀ PRESE	NACIONĀLĀ TELEVĪZIJA/RADIO	NACIONĀLĀ TELEVĪZIJA/RADIO	NACIONĀLĀ PRESE
	SOCIĀLIE TĪKLI: GRŪPAS/KOPIENĀS; IETEKMES LĪDERI	SOCIĀLIE TĪKLI: GRŪPAS/KOPIENĀS; IETEKMES LĪDERI	NACIONĀLĀ PRESE	NACIONĀLĀ PRESE	SOCIĀLIE TĪKLI: REKLĀMA PA VECUMIEM

Ņemot vērā Fonda ierobežotos resursus, lai iespējami efektīvi sasniegtu auditoriju un ar atbalstīto mediju projektu starpniecību panāktu pēc iespējas labāku rezultātu, konkursa

nolikumos izvirzāmas prioritārās auditorijas grupas, fokusējot resursus uz tām grupām, kuras ir visvairāk gatavas rīkoties vai kurām ir vislielākais potenciāls to darīt.¹

Stratēģiskie pamatnosacījumi un sasniedzamie rādītāji:

- 1) Īstenojamo projektu ietvaros tēmas tiek pasniegtas vairākos (vismaz divos) medijos un komunikāciju kanālos, būtiski palielinot komunikācijas apjomu interneta vidē
- 2) Projekta konkursa būtība ir tematiskais pasūtījums kā skaidrojošais darbs par noteiktajām stratēģiskajām tēmām un virza auditoriju uz atbildīgu rīcību
- 3) Kopējā sasniedzamā / uzrunājamā auditorija ~ 650-700 tūkst. Latvijas iedzīvotāju
- 4) Vēlama partnerība (gan satura veidošanā, gan mediju iesaistē) viena projekta ietvaros pēc iespējas plašākas auditorijas sasniegšanai ar vienu vēstījumu gan starp dažādiem medijiem, gan starp nevalstiskajām organizācijām, vides institūcijām un medijiem
- 5) Katru gadu viens uzsaukums (konkurss), kas notiek 2 kārtās (konceptija + pilns iesniegums)
- 6) Iesniedzēji / īstenotāji: mediji, nevalstiskās organizācijas (biedrības un nodibinājumi) (turpmāk - NVO), komersanti

Ko mēs sagaidām kopumā un kādi projekti tiktu īstenoti?

Starp kompetentiem satura veidotājiem un medijiem tiek veidota pozitīva sadarbība. Būtisku Latvijas sabiedrības daļu sasniegtu dažādi skaidrojoši un izglītojoši vēstījumi, veicinot kopējo vides apziņas veidošanos, kā arī paaugstinot izpratni par konkrētiem vides jautājumiem. Katru gadu tiktu īstenoti 4 – 5 projekti ar lielu aktivitāšu skaitu un kuri būtu spēcīgi savā tematiskajā fokusā. Ar konkursa nosacījumiem tiktu veicināta satura veidošana un satura izvietošana pēc iespējas vairākos medijos.

<i>Indikatīvi plānotais laika grafiks</i>					
	Izsludināšana	Iesniegšana		Īstenošana	Summa
		I kārtā	II kārtā		
2020	01.2020	03.2020	05.2020	07.2020 – 06. 2021	500 000
2021	10.2020	12.2020	03.2021	05.2021 – 04.2022	500 000

II Sabiedrības izpratnes veidošana un līdzdalības veicināšana (akcijas, kampaņas), t.sk. jauniešu iesaiste un jauniešu vides apziņas veicināšanas pasākumi

Esošā situācija un nākotnes izaicinājumi

Sabiedrības izglītošanas kampaņas un akcijas ir aktivitātes, kas līdz šim regulāri finansētas no Fonda (izņemot periodu 2010 – 2013), attiecīgi arī vides NVO, kuras pamatā ir bijušas

¹ [VARAM pētījums “Vispusīgs vides komunikācijas un Latvijas vides aizsardzības fonda atbalstīto mediju projektu efektivitātes novērtējums kopējā vides komunikācijas telpā, stratēģiskas rekomendācijas turpmākas vides komunikācijas veidošanā”, SIA Mežqaile, Mālina un Austrins](#)

šo projektu īstenotājas, ir uzkrājušas vērtīgu pieredzi un kapacitāti sabiedrības izglītošanā par dažādiem vides jautājumiem.

Līdzšinējā praksē vairums Fonda atbalstīto projektu šajā jomā ir bijuši salīdzinoši nelieli mēroga ziņā un tematiski fokusēti atkarībā no projekta īstenotāja darbības prioritātēm un NVO profila. Netika nodrošināta sabiedrības vai specifiskas mērķauditorijas izglītošana par jautājumiem, kas ir bijuši aktuāli no vides politikas veidošanas vai ieviešanas viedokļa.

Nākamā perioda izaicinājums būs definēt īstermiņa un vidējā termiņa saturiskās prioritātes vides komunikācijā, sniedzot atbalstu vides politikas veidošanā un īstenošanā Latvijā. Saturiski projekti īstenojami sinerģijā ar profesionāliem kampaņu rīkotājiem, tādējādi projektu ietvaros panākot gan risināmo problēmu (projekta tēmu, ideju, mērķu) definēšanu, gan to praktisko kvalitatīvu pasniegšanu attiecīgi izvēlētajai mērķauditorijai.

Stratēģiskie pamatnosacījumi un sasniedzamie rādītāji:

- 1) Projekta konkursa būtība ir tematiskais pasūtījums sabiedrības izglītošanai, iesaistot to praktiskajās aktivitātēs (akcijas / kampaņas) un īstenojot labākās prakses demonstrējumu pasākumu aktivitātes
- 2) Projekts var būt gan fokusēts uz kādu noteiktu mērķauditoriju (piem., jaunieši, reģions, profesionālā nodarbošanās), gan uz reģionu
- 3) Būtiskākais kritērijs projekta augsta vērtējuma saņemšanai ir izmantoto metožu radošums un komunikācijas praksē pierādīta efektivitāte darbā ar projektam noteikto mērķauditoriju, kā arī finansējuma un tieši sasniegtās mērķauditorijas attiecība
- 4) Kopējā sasniedzamā auditorijas šajā sadaļā:
 - a) Informatīvā auditorija (300 – 400 tūkst.)
 - b) Tieši iesaistītā auditorija (~ 20 tūkst.)
- 5) Veicināma partnerība ar reģionālajām vides NVO un vairāku NVO sadarbības partnerība
- 6) Nav atbalstāmi projekti, kuru galvenā komponente ir teritoriju sakopšana un nometnes rīkošana skolēnu brīvlaikā (*šos elementus var izmantot, bet tie ir tikai kā auditorijas piesaistes instruments, t.i. projekta aktivitātes var tikt realizētas šādos veidos, bet teritoriju sakopšanu un nometņu norises finansēšanu nevar iekļaut attiecināmajās izmaksās*)
- 7) Iesniedzēji / īstenotāji: NVO (biedrības un nodibinājumi)
- 8) Katru gadu viens uzsaukums (konkurss), kas notiek 2 kārtās (konceptcija + pilns iesniegums)

Ko mēs sagaidām kopumā un kādi projekti tiktu īstenoti?

Katru gadu tiktu īstenoti 6 - 10 projekti, kuros vairākas NVO, sadarbojoties kā partneri, kā arī, piesaistot kompetentus un pieredzējušus kampaņu rīkotājus, mērķtiecīgi iesaista konkrētu definēto attiecīgā projekta mērķauditoriju. Sasniedzamā vēlamā situācija:

- ✓ 2-3 no projektiem būtu nacionāla mēroga kampaņas un/vai akcijas, kas būtu fokusētas uz jauniešu auditoriju;
- ✓ 3-5 projekti būtu reģionāla mēroga (vismaz 5-6 novadu ietvaros);
- ✓ 1-2 projekti būtu fokusēti uz kādu profesionālu auditoriju.

<i>Indikatīvi plānotais laika grafiks</i>					
	Izsludināšana	Iesniegšana		Īstenošana	Summa
		I kārtā	II kārtā		
2020	02.2020.	04.2020	06.2020	08.2020 – 07.2021	500 000
2021*	08.2020.	10.2020	01.2021	03.2021 – 02.2022	500 000

** Ņemot vērā Covid 19 situācijas ietekmi uz iespējam organizēt klātienē pasākumus, minētā konkursa izsludināšana nav lietderīga. Indikatīvi iezīmētais finansējums novirzīts papildus aktivitātēm "Sugu un biotopu stāvokļa uzlabošanas pasākumiem", kā arī jaunas aktivitātes īstenošanai 2021.gadā "Atbalsts vides nevalstisko organizāciju darbībai Covid 19 krīzes seku mazināšanai" (skat. V daļu)*

III Sugu un biotopu stāvokļa uzlabošanas pasākumi

Esošā situācija un nākotnes izaicinājumi

Jaunākie izpētes dati par bioloģisko daudzveidību Latvijā liecina, ka kopējais īpaši aizsargājamo sugu un biotopu stāvoklis būtiski neuzlabojas, attiecīgi arī Fondam finansiālo iespēju robežās ir jānovirza finansējums pasākumiem, kas vērsti uz sugu un biotopu stāvokļa uzlabošanu.

Fondā pieejamais finansējuma apjoms nav pietiekams fundamentālu liela mēroga problēmu risināšanai dabas un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas jomā, tamdēļ Fonda stratēģiskā nostādne šajā sektorā ir papildināt un veicināt to aktivitāšu realizēšanu, kurām nav pieejami Eiropas Savienības (turpmāk – ES) struktūrfondu un citu ES finanšu instrumentu resursi, tādejādi nodrošinot dažādu finansēšanas avotu nepārklāšanos.

Stratēģiskie pamatnosacījumi un sasniedzamie rādītāji

- 1) Īstenojamas tās aktivitātes, kas noteiktas Dabas aizsardzības plānos, Sugu aizsardzības plānos, vadlīnijās: ["Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā"](#) un ["Natura2000 teritoriju nacionālā aizsardzības un apsaimniekošanas programmā 2018 – 2030"](#)
- 2) Īstenojamas tās aktivitātes, kuras papildina ES fondu aktivitātes, vai arī, kuras nav finansējamas no ES fondiem
- 3) Sasniedzamie indikatīvie rezultāti:
 - a) Veicināta vidēji 7-9 īpaši aizsargājamo sugu saglabāšana un/vai ES nozīmes īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošana un/vai atbilstoša apsaimniekošana
 - b) Vidēji gadā 5-7 īpaši aizsargājamās dabas teritorijās realizēti prioritārie apsaimniekošanas pasākumi
- 4) Projektu īstenošana iespējama arī trešo personu īpašumos, bet īstenojamām aktivitātēm jābūt prioritārām no dabas aizsardzības viedokļa un īstenošanai jāparedz papildus risku novēršanas plāns, lai nodrošinātu projekta īstenošanu un tālāko rezultātu uzturēšanu
- 5) Projektiem tiek noteikts 5 gadu pēcuzaudzības un rezultātu uzturēšanas periods
- 6) Iesniedzēji / īstenojamie: NVO (biedrības un nodibinājumi), pašvaldības

Ko mēs sagaidām kopumā un kādi projekti tiktu īstenoti?

Katru gadu tiktu īstenoti 10 - 12 projekti, kuros būtu realizētas sugu un biotopu, kā arī īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanas prioritāri nepieciešamās aktivitātes ar augstu pievienoto vērtību un ilgtermiņa ieguldījumu.

<i>Indikatīvi plānotais laika grafiks</i>				
	Izsludināšana	Iesniegšana	Īstenošana	Summa
2020	03.2020	05.2020	08.2020 – 11.2021	550 000
2021	09.2020	11.2020	02.2021– 05.2022	650 000

IV Atbalsts vides politikas veidošanai un īstenošanai – datu vākšana un analīze, kapacitātes stiprināšana un demonstrācijas projekti

Esošā situācija un nākotnes izaicinājumi

Sadarbības projektu starp vides institūcijām un NVO vai zinātniskām institūcijām finansēšana no Fonda tika uzsākta 2014. gadā. Līdzšinējā pieredze un projektu rezultāti ir apliecinājums, ka minētā aktivitāte ir turpināma, bet tās prioritātei tuvāko 2-3 gadu periodā jābūt vides politikas praktiskai ieviešanai, jo vides politikas veidošanas aktivitātes pamatā tika īstenotas iepriekšējos gados.

Politikas plānošanas dokumenti nosaka galvenos virzienus un sasniedzamos uzdevumus, bet to praktiskā realizēšana jau pieprasa konkrētas definētas rīcības, kas nav iespējamas bez finanšu resursiem. Šīs aktivitātes galvenais izaicinājums ir motivēt vides NVO un zinātniskās institūcijas apzināties savu faktisko kapacitāti un iespējas realizēt konkrētas darbības, kuru rezultāts ir politikas dokumentos noteikto mērķu sasniegšana. Aktivitāte ir papildinājums un atbalsts vides institūciju darbam vides politikas praktiskajā ieviešanā, jo tieši īstenojot projektus var gan izmērīt esošo situāciju, gan definēt sasniedzamos skaitliskos nākotnes rādītājus, kā arī praksē pārbaudīt teorētiski definētos risinājumus.

Šis nav vienīgais instruments kā ieviest vides politikas mērķus, tomēr tas ir ļoti nozīmīgs instruments kā veicināt ilgtermiņa sadarbību starp vides NVO, zinātniskām institūcijām un valsts iestādēm. Ja zināmos jautājumos NVO un vides iestādēm var būt atšķirīgi viedokļi un redzējums, tad šādu sadarbības projektu īstenošana ļauj atrast kopsaucēju par problēmsituāciju iespējamajiem risinājumiem.

Stratēģiskie pamatnosacījumi un sasniedzamie rādītāji

- 1) Sadarbības projektu īstenošanu starp NVO, zinātniskajām institūcijām un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) padotības institūcijām un departamentiem, lai praktiski realizētu Vides politikas pamatnostādņēs noteiktos uzdevumus un ieviestu jaunus prioritāros uzdevumus, ņemot vērā jaunās ES politikas prioritātes un starptautiskajās konvencijās noteiktās saistības
- 2) Prioritārās atbalstāmās aktivitātes: datu ieguve, analīze un praktiska sadarbība vides politikas veidošanai (t.sk. labākās prakses demonstrēšana un ieviešana)
- 3) Iesniedzēji / īstenotāji: NVO (biedrības un nodibinājumi), zinātniskās institūcijas, pašvaldības (*t.i. pašvaldības, kuras plāno īstenot vides politikas plānošanas dokumentos*)

noteiktās aktivitātes (ja plānošanas dokumentā attiecīgās aktivitātes finansējuma avots norādīts Fonds))

- 4) Katru gadu viens uzsaukums (konkurss), kas notiek 2 kārtās (konceptija + pilns iesniegums)

Ko mēs sagaidām kopumā un kādi projekti tiktu īstenoti?

Katru gadu tiktu īstenoti 8 – 16 dažāda mēroga projekti, kas radītu praktiski izmantojamu rezultātu VARAM institūcijām vides politikas veidošanai un/vai ieviešanai. VARAM institūcijas pildītu sadarbības iestādes funkciju, nodrošinot regulāru komunikāciju ar projekta īstenotāju un projekta darba uzdevumu izpildes kvalitātes uzraudzību.

<i>Indikatīvi plānotais laika grafiks</i>					
	Izsludināšana	Iesniegšana		Īstenošana	Summa
		I kārtā	II kārtā		
2020	01.2020	02.2020	04.2020	06.2020 – 08.2021	800 000
2021	06.2020	08.2020	11.2020	01.2021 – 03.2022	800 000

V Atbalsts vides nevalstisko organizāciju darbībai veicinot to praktisko iesaisti vides aizsardzības sistēmas prioritāro jomu uzlabošanā

Esošā situācija

Situācija ar Covid 19 pandēmijas izraisītajiem ierobežojumiem ietekmēja arī vides nevalstisko organizāciju darbību. Būtisku ietekmi tas atstāja uz tām aktivitātēm, kuras 2020. un 2021.gadā bija saistītas ar klātienes aktivitātēm, kā arī starptautiskās sadarbības projektiem. Ierobežojumi atstāja tiešu un netiešu ietekmi uz daudzām aktivitātēm, daļai no tām mainīti (pārcelti uz vēlāku laiku) īstenošanas termiņi, samazināts apjoms vai tās atcelta to rīkošana. Šajā situācijā ir būtiski saglabāt vides nevalstisko organizāciju darbību, maksimāli mazinot krīzes tiešo ietekmi uz to darbību, jo bez atbalsta mehānisma ir apgrūtināti saglabāt līdzšinējo izveidoto personāla kapacitāti, kā arī nodrošināt finansējumu administratīvajiem izdevumiem darbības nodrošināšanai.

Ņemot vērā, ka klātienes aktivitāšu īstenošana 2020 – 2021 ir stipri ierobežota, attiecīgi Fonda paredzētais finansējums šāda veida aktivitāšu rīkošanai (II sadaļa), ir novirzāms citiem ar vides aizsardzību saistītajām aktivitātēm, kuras iespējams īstenot arī Covid 19 ierobežojumu apstākļos.

Stratēģiskie pamatnosacījumi un sasniedzamie rādītāji

Fonda finansējuma vides nevalstisko organizāciju sadarbības un darbības nodrošināšanas atbalstam galvenais sasniedzamais rezultāts ir atbalstīt un stiprināt vides aizsardzības jomā darbojošās nevalstiskās organizācijas, veicinot to praktisko iesaisti vides aizsardzības sistēmas prioritāro jomu uzlabošanā, vienlaicīgi arī mazinot Covid 19 situācijas negatīvo ietekmi uz vides nevalstisko organizāciju darbību 2021.gadā.

Galvenie sasniedzamie rādītāji:

- 1) 12 - 15 vides nevalstiskās organizācijas saņēmušas atbalstu savai darbībai personāla kapacitātes saglabāšanai un darbības nodrošināšanai;
- 2) 12 – 15 vides nevalstiskās organizācijas izveidojušas savstarpēju sadarbības un komunikāciju platformu veicot labākās prakses apkopošanu un ieteikumu sagatavošanu tās piemērošanai Latvijas apstākļiem, kā arī tālāko darbību

piedāvājumu prioritārajos vides aizsardzības jomas sektoros (vide, daba, vides izglītība, klimats).

Ko mēs sagaidām kopumā un kādi projekti tiktu īstenoti?

Vides nevalstiskās organizācijas izmantotu šo īstermiņa krīzi, kā iespēju veidot ilgtermiņa ieguvumus gan pašām organizācijām, gan sabiedrībai kopumā. Finansēto projektu ietvaros organizācijas izveidots efektīvu un arī turpmākajā darbībā izmantojamu savstarpējās sadarbības platformu. Tāpat finansēto projektu ietvaros tiktu turpinātas tās vides nevalstisko organizāciju aktivitātes, kurām nepieciešams salīdzinoši neliels, bet regulārs finanšu nodrošinājums (t.sk., bet ne tikai brīvprātīgo un /vai jaunu biedru piesaiste, projektu sagatavošanas spēju stiprināšana, komunikāciju platformu uzturēšana ar dažādām sabiedrības grupām un organizācijām.)

<i>Indikatīvi plānotais laika grafiks</i>			
Izsludināšana	Iesniegšana	Īstenošana	Summa
02.2021	03.2021	06.2021 – 04.2022	300 000

Nacionālas nozīmes projekti

Fonds turpinās atbalstīt līdzšinējos (periods 2018 – 2019) nacionālas nozīmes sadarbības projektus funkciju deleģējuma līgumu izpildei un nacionālas nozīmes vides aizsardzības projektu īstenošanai, taču VARAM ir jāveic izvērtējums par nepieciešamību aktualizēt un pārskatīt līdzšinējos noslēgtos sadarbības līgumus.

Indikatīvais ikgadējais finansējums nacionālas nozīmes prioritārajiem vides aizsardzības projektiem tiek paredzēts ~ 1 milj. EUR, taču finansējuma apmērs un atbalstāmās aktivitātes katram nacionālas nozīmes projektam ir izvērtējams individuāli, tai skaitā pēc viedokļa saņemšanas no VARAM.

Budžeta apakšprogramma 21.13.00 “Nozares vides projekti”

Apakšprogrammas finansējums tiek iedalīts VARAM un VARAM padotības iestāžu budžetos. Lēmums par konkrētu aktivitāšu finansēšanu VARAM un VARAM iestādēm tiek pieņemts VARAM, finansējumu sadalot pēc valsts budžeta prioritāro pasākumu izvērtēšanas principa. Informāciju par pieņemto lēmumu Latvijas vides aizsardzības fonda administrācija (turpmāk – Fonda administrācija) sagatavo izskatīšanai Latvijas vides aizsardzības fonda Konsultatīvajā padomē un Fonda padomē.

Minētais finansējums (961 000 EUR) paredzēts tādu aktivitāšu atbalstīšanai, kas nodrošina papildus atbalstu VARAM un VARAM padotības iestāžu konkrētas funkcijas veikšanas attīstībai un/vai tās izpildes kvalitātes paaugstināšanai, **šādos 2 virzienos:**

1. veikspējas stiprināšana vides aizsardzības kontroles un vides politikas īstenošanas jomās (*t.sk. noteikta profila personāla kvalifikācijas un kompetences celšana*);
2. starptautisko saistību vides aizsardzības un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas jomā izpilde.

VARAM struktūrvienības un padotības iestādes pārskatus par piešķirtā finansējuma izlietojumu iesniedz atbilstoši procedūrām, kas nosaka kārtību, kādā valsts budžeta

iestādes sniedz atskaiti par valsts budžeta prioritārajiem pasākumiem, nodrošinot reizi gadā pēc aktivitāšu īstenošanas iesniegt apkopjošo informāciju par īstenotajiem pasākumiem un sasniegtajiem rezultātiem Fonda administrācijai, kura, savukārt, šo informāciju sagatavo izskatīšanai Fonda padomē un Fonda Konsultatīvajā padomē.

Indikatīvais finansējuma sadalījums starp apakšprogrammas “Nozares vides projekti” aktivitāšu īstenošanai, ņemot vērā Fonda iepriekšējo 3 gadu vidējo piešķirumu katrai iestādei, kā arī šajā koncepcijā izvirzītās tematiskās prioritātes 2020 – 2021, tiek noteikts šādā apmērā:

Iestāde	Summa
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	427 000
Valsts vides dienests	200 000
Dabas aizsardzības pārvalde	245 000
Nacionālais botāniskais dārzs	40 000
Latvijas Dabas muzejs	32 000
Vides pārraudzības valsts birojs	17 000
kopā	961 000

Kopējā pārvaldība un lēmumu pieņemšana

Fonda padome

Tiek saglabāti līdzšinējie Fonda padomes sēžu norises un lēmumu pieņemšanas pamatprincipi, lēmumu pieņemšanā cenšoties panākt vienprātību. Attiecībā par Fonda padomes sastāva (vai organizāciju pārstāvju) izmaiņām, vai citām procedūras izmaiņām, ir nepieciešams izvērtēt kā novērst interešu konflikta riskus, jo lēmumu pieņēmēji ir vērtējami kā saistītās personas ar zināmu daļu projektu iesniedzēju / īstenošanu.

Fonda Konsultatīvā padome

Tiek saglabāts līdzšinējais pamatprincips, ka visi Fonda padomē izskatāmie jautājumi, kas saistīti ar konkursu izsludināšanu un iesniegtajiem projektiem, vispirms tiek izskatīti Fonda Konsultatīvajā padomē.

Vērtējot iesniegtos projektus, Fonda Konsultatīvajai padomei par galveno uzdevumu tiek noteikts tieši ieteikuma rakstura lēmuma (viedoklis / komentāri / piezīmes / ieteikumi) sniegšana gan par atsevišķu projektu, gan par projektiem kopumā attiecīgā konkursa kontekstā, saglabājot projektu novērtējumu punktu izteiksmē un projekta kopējā kvalitātes novērtējumā to norādot kā atsevišķu vērtējumu.

Projektu vērtēšana

Projektu kvalitātes vērtēšanu veic VARAM izveidota ekspertu komisija vai, atsevišķos gadījumos, kā dabas aizsardzības projekti vai NVO sadarbības projekti, VARAM padotības iestāžu izveidota projektu izvērtēšanas komisija. Ekspertu komisija veic projekta kopējās kvalitātes un sistēmiskā ieguldījuma novērtējumu, savukārt Fonda administrācija veic projekta budžeta atbilstības un pamatotības novērtējumu. Fonda

padome, pieņemot gala lēmumu par iesniegtajiem projektiem, ņem vērā Ekspertu komisijas un Fonda administrācijas vērtējumus, kā arī Fonda Konsultatīvās padomes viedokli / komentāru / piezīmes, bet papildus veic projektu stratēģiskā ieguldījuma un prioritātes novērtējumu.